

Täysistunto

Torstai 7.12.2023 klo 16.00—1.56

2.4. Suullinen kysymys oppimisen edellytyksistä (Harry Harkimo liik)

Suullinen kysymys SKT 76/2023 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Harkimo, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.27 **Harry Harkimo liik:** Arvoisa puhemies, ärade talman! On hämmentävää kuunnella näitä asioita täällä eduskunnassa. Edellisellä kaudella me nähtiin, että oppimistulokset menivät alaspäin. Silloin edustaja Andersson sanoi, että ne ovat niin vanhoja tuloksia, etteivät ne vaikuta vielä, että me ollaan tehty nyt kaikki muutokset, mitä meidän pitää tehdä niin, että meidän oppimistulokset lähtevät ylöspäin menemään. No, nyt kuullaan taas uusia selityksiä siitä, mitä halutaan tehdä.

Ja tämä kännykkäasia, mitä nyt pyöritellään tässä: Ei ministeri ole sanonut mitään siitä, että otetaanko ne kännykät pois vai eikö niitä oteta, pienennetäänkö luokkakokoja vai eikö niitä pienennetä ja mitä tehdään, niin että saadaan rauha. Opettajat kertoivat, että heillä on ääni käheänä, kun he huutavat koko viikon — viikonloppuna he eivät pysty enää puhumaan. Siellä luokassa ei ole rauhaa. Jotain tälle asialle pitää tehdä, ettei taas ensi kaudella saada kuunnella samoja selityksiä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Siitä ei nyt ollut löydettävissä varsinaista kysymystä, joten siirrymme seuraavaan kysymykseen, seuraavaan kysyjään, seuraavaan lisäkysymykseen. — Edustaja Aittakumpu, olkaa hyvä. [Harry Harkimo: Kyllä siinä oli!]

16.29 **Pekka Aittakumpu kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pisa-tuloksissa todellakin kaikkein huolestuttavinta mielestäni on lukutaidon jyrkkä heikkeneminen. Suomen Pisa-tulokset lukutaidossa ovat laskeneet viidenneksi eniten maailmassa, ja Suomi on tippunut lukutaidossa sijalle 14. Lukutaito ja äidinkielen taito luovat pohjan kaikelle oppimiselle, myös matematiikan oppimiselle, ja lukutaidon ja suomen kielen vahvistamisessa tarvitaan sekä kotia että koulua. Ei pidä unohtaa kodin merkitystä tässä asiassa. On äärimmäisen tärkeää, että lapsille luetaan, että heidän kanssaan luetaan ja että heidän nähtensä luetaan. Esimerkin voima on suuri. Kun aikuisella on kirja kädessä, äidillä tai isällä on kirja kädessä, lapsi ottaa siitä herkästi esimerkkiä. Nyt tarvitaan lukemista. Nyt tarvitaan kirjoja. Nyt ei ainakaan pidä nostaa kirjojen arvonlisäveroa eikä leikata vähälevikkisestä kirjallisuudesta, kuten hallitus aikoo tehdä.

Kysynkin pääministeriltä: Aikooko hallitus Pisa-tulosten myötä perua lukemiseen ja suomalaiseen kirjallisuuteen kaavailemansa leikkaukset? Ja miten saisimme joulupukin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 68/2023 vp

kontteihin suomalaisiin koteihin mahdollisimman runsaasti kirjoja? [Eduskunnasta: Hyvä!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä. — Ministeri Multala, olkaa hyvä. [Hälinää]

16.30 Tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sellainen hyvä uutinen on kuitenkin kerrottavana, että Lukulahja lapselle, joka on siis neuvoloiden kautta kaikille lapsiperheille, vastasyntyneille, jaettava kirjakassi, saa jatkoa ja sille on rahoitus varmistettu. Se on erittäin tärkeää. Siinä samassa yhteydessä jaetaan myös tietoa lapsiperheille juuri näistä asioista, joista edustaja mainitsi, eli lukemisen merkityksestä lapsille, lukemisen merkityksestä lukutaitoon ja myös yhdessä lukemisen merkityksestä. Tämä jatkuu. Tämä malli on aloitettu jo aiemmin, ja tämä jatkuu nyt tulevina vuosina. Tämä on hyvä asia.

Sen lisäksi totta kai tarvitaan myös muuta työtä yhteiskunnassa, jotta lukemista voidaan vahvistaa niin siellä perheissä kuin sitten kouluissa, ja tästä ministeri Henriksson on aiemmin jo kertonut.

Meidän kirjastoverkko on äärimmäisen tärkeä tässä, että jokaisella perheellä, lapsella ja myös aikuisella on mahdollisuus päästä maksutta kirjallisuuden pariin, ja tästä me haluamme myös pitää kiinni jatkossa. [Vasemmalta: Ei tullut vastausta!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Virta, olkaa hyvä.

16.31 Sofia Virta vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pisa-tulokset ovat hälyttäviä, ja ne ovat olleet sitä jo pitkään. Itse koulussa työskennelleenä en ajattele, että koulu olisi rikki, mutta lastensuojelussa työskennelleenä tiedän, että monessa perheessä voidaan todella pahoin. Moni lapsi jää vaille tarvitsemiaan palveluita, ja toisaalta moni kasvatusta-, opetusalan ammattilainen uupuu työssään. On aivan selvää, että jos lapsi on valvonut yön kotona, kun vanhemmat ovat riehuneet kännissä, tai jos kotona ei ole ruokaa koulupäivän jälkeen, jos ei ole vanhempia, joilla olisi kykyä ja voimavaroja rajata vaikka niitten digilaitteiden käyttöä, niin se näkyy siellä koululuokissa.

Sen vuoksi pidän hieman huolestuttavana sitä, että samaan aikaan, kun hallitus panostaa — ja kiitos, että panostatte — perusopetukseen... En usko, että se 200 miljoonan panostus sinne kouluun riittää, jos kodeissa ei voida hyvin. Nyt pitäisi panostaa sinne varhaiskasvatukseen, pitäisi panostaa neuvoloihin, pitäisi poistaa lapsiperheköyhyyttä, ei lisätä sitä. Sen vuoksi kysyisinkin perus- ja perhepalveluministeriltä: miten tämä hallitus vahvistaa vanhemmuuden tukea, perheiden tukea, neuvoloita, ammattilaisten saatavuutta sinne, ja sitä, että ne alku-, ensi vuodet voisivat olla hyviä ja vanhemmilla voisi olla mahdollisuuksia tukea [Puhemies koputtaa] omia lapsiaan siellä koulutiellä? [Vasemmalta: Ei ainakaan sosiaaliturvaleikkauksia!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.33 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lapsiperheiden palvelut ja neuvolat ovat osa sitä palvelureformia, jota sosiaali- ja terveysministeriössä tällä hetkellä suunnitellaan. Se, millä tavalla nämä yksityiskohtaisesti

Pöytäkirjan asiakohta PTK 68/2023 vp

tulevaisuudessa järjestetään, ei ole vielä selvillä, mutta tiedostamme kyllä tämän tarpeen. Tiedostamme sen, että tukea tarvitsevat myöskin vanhemmat eivätkä pelkästään lapset, eli koko perhe täytyy huomioida, ja parhaiten se tapahtuu varhaiskasvatuksen ja neuvolan yhteistyönä. Tärkeätä on, että siinä yhteistyössä niin pian kuin mahdollista huomataan se tuen tarve, mitä yksittäisillä lapsilla voi olla, ja suunnataan ne paukut sinne vanhempiin ja sen perheen auttamiseen. Jos tässä onnistutaan, pidemmällä tähtäimellä meidän yhteiskuntamme säästää todella paljon rahaa, kun ihmiset tai lapset eivät syrjäydy yhtä helposti. Meillä on tässä tekemistä, edustaja Virta on ihan oikeassa. [Eduskunnasta: Miksi leikkaatte?]

Kysymyksen käsittely päättyi.